

Katowice, 26 lipca 2021 r.

WPN.600.145.2021.ZB

**Gminy i Powiaty
województwa śląskiego**

Szanowni Państwo,

w związku z trwającym okresem lęgowym ptaków oraz licznymi interwencjami mieszkańców województwa, zwracam się do Państwa z próbą o zwrócenie szczególnej uwagi na sposób realizacji inwestycji remontowych budynków przez podległe Państwu jednostki oraz przekazanie poniższych informacji spółdzielniom oraz zarządcom budynków funkcjonujących na terenie Państwa gmin i powiatów.

Ptaki są nieliczną grupą dzikich zwierząt, które dostosowały się do życia w mieście. Niemal wszystkie gatunki ptaków **podlegają ochronie prawnej**¹. Przystosowując się do środowiska zmienionego przez człowieka, zakładają gniazda na budynkach, wykorzystując do tego celu zagłębienia, szczeliny powstałe w wyniku erozji betonu, kratki wentylacyjne lub przestrzeń stropodachów.

Siedliskiem zwierząt jest obszar ich występowania w ciągu całego życia lub dowolnego stadium ich rozwoju². Miejsca lęgowe ptaków, zlokalizowane na budynkach mieszkalnych i innych (m.in. w stropodachach i szczelinach) należy więc traktować, jako ich siedliska, podlegające ochronie prawnej. W związku z tym, każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu ptaków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Stanowi to **naruszenie zakazu niszczenia siedlisk lub ostoi**, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania³. Prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska⁴.

Obiekty budowlane bardzo często zasiedlane są nie tylko przez ptaki, ale również przez **nietoperze**, które mają w dostępnych niszach swoje miejsca rozrodu oraz miejsca hibernacji. Budynki są ich docelowymi siedliskami, od których są uzależnione. Wieczorem wylatują ze swoich schronień, aby żerować w przylegających parkach, skwerach i innych miejscach, obfitujących w owady. Nietoperze podobnie jak ptaki, zajmują przestrzenie na strychach, pod dachem (np. otwory wentylacyjne), pod odstającymi blachami, papą, szczeliny dylatacyjne między płytami, a także systemy rynnowe i inne dogodne miejsca.

Niektóre gatunki ptaków, oraz nietoperze, prowadzą na tyle skryty tryb życia, że miejsca ich występowania trudno stwierdzić na podstawie ogólnych obserwacji budynku. Nie zmienia to faktu, iż w większości budynków występują miejsca lęgowe i siedliska gatunków objętych ochroną, jednakże są trudne do potwierdzenia przez osoby nie znające biologii tych gatunków.

¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.).

² Art. 5 pkt 18 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098).

³ Art. 52 ust. 1 pkt 7 tejże ustawy.

⁴ Art. 56 ust. 2 pkt 2 tejże ustawy.

Zarządca budynku na etapie planowania prac modernizacyjnych powinien zlecić specjalście ornitologowi/chiropterologowi ustalenie czy budynek przeznaczony do remontu jest lub mógłby być zasiedlony przez chronione gatunki ptaków i nietoperzy. Stwierdzenie tego faktu odpowiednio wcześniej, umożliwi wystąpienie do regionalnego dyrektora ochrony środowiska o uzyskanie zezwolenia na zniszczenie siedlisk chronionych gatunków zwierząt, a wykonana **ekspertyza ornitologiczno-chiropterologiczna** stanowi zawsze załącznik do wniosku. Zezwolenie na niszczenie siedlisk lub ostoj chronionych gatunków ptaków i nietoperzy określi warunki prowadzenia prac remontowo-budowlanych. Ustalane są one tak, aby zapewnić ochronę zwierząt w trakcie remontu, a jednocześnie utrzymać możliwość gniazdowania na budynku po zakończeniu remontu.

Fakt, że problem ochrony ptaków i ich siedlisk powraca systematycznie, świadczy o tym, jak ważna jest edukacja i informacja skierowana do zarządców budynków. Przypominamy, iż niszczenie siedlisk i gniazd gatunków objętych ochroną bez zezwolenia, uniemożliwianie im dostępu do schronień, ich płoszenie lub zabijanie, powoduje naruszenie zakazów obowiązujących w stosunku do zwierząt objętych ochroną gatunkową i jest wykroczeniem⁵. **Kto je popełnia, podlega karze aresztu albo grzywny.** Ponadto jeżeli w wyniku prowadzonych prac dojdzie do przestępstwa w postaci zabicia dorosłych ptaków lub piskląt, to czyn ten jest zagrożony karą pozbawienia wolności do lat 3⁶.

Na stronie internetowej naszej Dyrekcji znajdują Państwo szczegółowe wytyczne dotyczące realizacji prac remontowo-budowlanych na budynkach będących siedliskami gatunków chronionych: <https://www.gov.pl/web/rdos-katowice/ochrona-siedlisk-legowych-ptakow-na-budynkach>.

W przypadku pytań i wątpliwości nasi pracownicy służą również pomocą poprzez kontakt mailowy i telefoniczny.

Z poważaniem,

Mirosława Mierczyk-Sawicka
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości: WPN a/a

⁵ Art. 131 pkt 13 i 14 tejże ustawy.

⁶ Art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638).